

Spisy powszechnie

podstawą praw człowieka i obywatela w państwie demokratycznym

Konferencja prasowa
w sprawie informowania o spisach powszechnych
przez niektóre media

Główny Urząd Statystyczny
Warszawa, 18 marca 2009 r.

*Ponad 2500 lat
powszechnych spisów ludności*

220 lat

polskiej statystyki publicznej

90 lat

Głównego Urzędu Statystycznego

Prawo do informacji jako prawo człowieka

- **Prawo człowieka do prawdy**
- **Prawo człowieka do ochrony informacji**
- **Prawo człowieka do ochrony przed „złą” informacją**

– *Uniwersalna Deklaracja Praw Człowieka, konwencja ONZ, San Francisco 1949*

Wniosek

- *Kto udostępnia lub upowszechnia informacje nieprawdziwe, wymagające ochrony, dezinformujące - łamie prawa człowieka*

Prawo do informacji jako prawo obywatelskie

- Obywatel ma prawo do *dobrej* informacji potrzebnej do korzystania z praw i wykonywania obowiązków obywatelskich
- Ograniczanie, utrudnianie dostępu, dezinformowanie wpływające na korzystanie z praw i wykonywanie obowiązków obywatelskich, jest łamaniem praw obywatelskich

Informacja a demokracja

- Podstawa demokracji jest społeczny ład informacyjny
- Demokratyczne państwo zapewnia obywatelom bezpieczeństwo informacyjne:
  - Dostęp do informacji
  - Ochronę informacji
  - Ochronę przed „złą informacją”
- Odpowiedzialność za naruszenie bezpieczeństwa informacyjnego jest adekwatna do skutków, jakie powoduje dla osób, podmiotów, społeczeństwa, gospodarki, państwa
- **Obowiązkiem państwa demokratycznego jest zapewnienie społecznego bezpieczeństwa informacyjnego**

Statystyka publiczna (oficjalna)

- dostarcza społeczeństwu, gospodarce, aparatowi państwa, nauce, informacji o procesach i zjawiskach społecznych, ekonomicznych, środowisku informacji opracowywanej zgodnie prawnie umocowanymi normami, przy wykorzystaniu metod statystycznych, w zakresie określonym przez prawo
- opracowuje oficjalne normy informacyjne dla statystyki i innych systemów informacji społecznej, gospodarczej, ekologicznej, w tym normy etyczne i normy bezpieczeństwa informacji
- opracowuje i udostępnia metadane (pojęcia, klasyfikacje, nomenklatury, operaty)

Spisy powszechne w Polsce i na ziemiach polskich

- 1789 – pierwszy spis powszechny w Europie
  - Spisy „profilowane” w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim II połowa XIX
- 1921
- 1931
  - 1941 – 1943 – spisy „profilowane” w Generalnej Guberni
- 1946
- 1950
- 1960
- 1978
  - 1988
- 2002
- 2011 ???

Społeczny ład informacyjny – fundamentem demokracji

- Dostęp do „dobrej informacji” potrzebnej ludziom i podmiotom do działania i rozwoju w społeczeństwie i gospodarce
- „Dobra” informacja spełnia kryteria
  - prawda
  - język
  - społeczna użyteczność
  - aktualność
  - pertynencja
  - dostępność
  - efektywność systemów i zasobów

Spisy powszechne

- Spisy ludności
- Spisy rolne (i wody)
- Spisy infrastruktury
- Spisy przemysłowe

Spisy powszechne

- Dostarczają i aktualizują informacje o podstawowych zasobach społecznych (ludność) i ekonomicznych
- Dostarczają aktualnych podstaw do budowy operatów do wszystkich (niemal) innych badań statystycznych
- Dostarczają danych odniesienia do wielu mierników i wskaźników
- W ramach spisów powszechnych przeprowadza się na dużych próbach badanie szczególnych tematów społecznych

Spisy powszechnne od 1920 roku

- Rekomendacje globalne Ligi Narodów i ONZ (Komisje Statystyczna i Ludnościowa ONZ)
- Dla Unii Europejskiej - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej
  - określają terminy, minimalny zakres informacji i metodologię spisów
  - w UE – stanowią podstawy prawne spisów dla państw członków Unii Europejskiej

Spis rolny 2010 i spis ludności 2011

- Główny Urząd Statystyczny realizuje zobowiązania międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie spisów powszechnych i wszystkich badań statystycznych z nimi związanych
- Zakres informacji w spisach jest zgodny z prawem polskim i wymaganiami UE
- Obligatoryjny lub fakultatywny charakter danych jest zgodny z prawem UE, Fundamentalnymi zasadami statystyki oficjalnej ONZ i kodeksem etyki statystycznej Międzynarodowego Instytutu Statystycznego
- Zasady ochrony danych są zgodne z wymogami EU
- Metodologia i organizacja spisów jest zgodna z dyrektywami UE